

ВІДНАЙДЕНИЙ ТАЛАНТ

20 березня 2014 р. в Національному музеї літератури України відбулася презентація книжки "Загублений талант. Сергій Кушніренко: біографічний нарис, твори, документи" (Дрогобич: Коло, 2013). Видання містить понад сто віршів, кілька прозових творів, листи та уривки зі щоденника цього досить активно присутнього в літературному житті української еміграції 1930 – початку 1940-х рр. молодого письменника, який разом із Євгеном Маланюком, Леонідом Мосендзом, Олегом Ольжичем, Оленою Телігою, Юрієм Кленом та Олексою Стефановичем належав до т. зв. "вісниківської квадриги". Саме тоді вірші С. Кушніренка публікувалися в різних еміграційних періодичних органах Чехословаччини й Польщі, а також Західної України. Тоді ж, 1938 року, у Львові побачила світ його

перша і єдина поетична збірка “Пружинь”, про яку схвально відгукнувся Є. Маланюк. Як з’ясувалося, талант С. Кушніренка також високо цінувала Олена Теліга, шануючи, як стверджувала сама поетка, його “горду, шляхетну й уперту вдачу” та “вміння єднати слово з ділом”. У доповіді “Сила через радість” Олена Теліга порівнювала потужну орієнтованість на боротьбу за українську національну державу цього молодого автора з героїчною поставою самого Олега Ольжича.

Утім до минулорічної публікації названої книжки для українського читача, як, власне, і для переважної більшості науковців, не лише поезії й доля залишалися невідомими, а й саме його ім’я мало що кому говорило. Адже навіть колишнє нечисленне оточення поета було переконане, що він, будучи членом однієї з похідних груп ОУН (бандерівців), загинув під час II світової війни, а його поезії, сказати б, безповоротно розвіяні вітром часу. Але доля виявилася трохи милостивішою до С. Кушніренка. Насправді 1946 року він був примусово переселений разом із родиною з Польщі в СРСР, на Рівненщину, де мусив усе життя приховувати і свою неабияку освіту, і товаришування з відомими діячами націоналістичного руху, і участь у похідній групі ОУН, і, звичайно ж, національно наснажену поетичну творчість. Як наслідок, його творча “німота” й суто людське запілля тривали до самої смерті, що настала 1984 року.

Зібрала тексти до видання, а також з’ясувала обставини життя С. Кушніренка упорядник цієї книжки, авторка переднього слова, біографічного нарису і ґрунтовних приміток відома дослідниця – археограф і джерелознавець Надія Миронець. Працюючи над підготовкою видань “Теліга Олена. Листи. Спогади” (К., 2004) та “Теліга Олена. О краю мій... Твори, документи, біографічний нарис” (К., 2006), вона натрапила на окремі згадки, а згодом і деякі вірші С. Кушніренка, зокрема тепер уже досить відомий “Психопортрет” поетки. Робота над примітками призвела до нових і несподіваних відкриттів. Наслідком тривалих архівних і суто “польових” досліджень Н. Миронець і стала книжка “Загублений талант. Сергій Кушніренко: біографічний нарис, твори, документи”.

На презентації цього видання в Музеї літератури академік *Микола Жулинський* високо оцінив дослідницьку працю Н. Миронець і запевнив, що завдяки їй талант С. Кушніренка віднайдено, а його спадок повернуто в історію української літератури. Схожі міркування також висловлювали у своїх виступах історики й літературознавці *Ярослав Калакура*, *Валентина Піскун*, *Марія Палієнко*, *Леонід Тупчієнко*, *Ольга Кобець*, *Наталія Лисенко-Єржиківська*, *Павлина Дунай* та ін.

На вечорі вірші С. Кушніренка читала актриса Галина Стефанова, популярні серед тогочасної української еміграції романси виконала Надія Боянівська.

Павлина Дунай
м. Київ

Отримано 29 квітня 2014 р.

